

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie

Instytut Pielęgniarstwa

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami naczyń			Kod podmiotu	IPL.2/NwOS3-OpA	
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo					
Profil kształcenia		Praktyczny					
Poziom studiów		Studia drugiego stopnia					
Forma studiów		Stacjonarny/niestacjonarny					
Semestr studiów		III					
Tryb zaliczenia przedmiotu			Zaliczenie		Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć		
Formy zajęć i inne	ECTS	Liczba godzin zajęć w semestrze					Sposób ustalania oceny z przedmiotu
		Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe		Waga w %	
Wykład	1	25	15	10	Zaliczenie na ocenę - sprawdzian pisemny	50%	
Zajęcia praktyczne	1	20	10	10	Zaliczenie na ocenę	40%	
Praktyka zawodowa	1	20	-	20	Zaliczenie na ocenę	10%	
Razem:	3	65	25	40		100%	
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)			Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe	Formy zajęć
Wiedza	1.	Omawia epidemiologię poszczególnych jednostek chorobowych z zakresu angiologii i ich etiopatogenezę a także możliwości lecznicze tych schorzeń;			Sprawdzian/ Test	B.W26.1.	Wykład
	2.	Zna możliwości leczenia schorzeń z zakresu angiologii;			Sprawdzian/ Test	B.W26.2.	Wykład
	3.	Omawia sposoby rehabilitacji szpitalnej i pozaszpitalnej chorych po amputacji z przyczyn naczyniowych;			Sprawdzian/ Test	B.W26.3.	Wykład
	4.	Zna zasady ordynowania leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe;			Sprawdzian/ Test	B.W23	Wykład
	5.	Zna zasady ordynowania określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie zleceń albo recept;			Sprawdzian/ Test	B.W24	Wykład
	6.	Zna główne mechanizmy działania leków zawierających określone substancje czynne;			Sprawdzian \ Test	B.W25	Wykład
	7.	Zna skutki i objawy uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;			Sprawdzian \ Test	B.W26	Wykład
Umiejętności	1.	Realizuj proces pielęgnowania pacjenta ze schorzeniami naczyń;			Sprawdzian Obserwacja ciągła	B.U12.	Zajęcia praktyczne/ Praktyka zawodowa
	2.	Proponuje działania związane z profilaktyką, metodami leczenia i pielęgnowania chorego w przebiegu operacyjnego i nieoperacyjnego leczenia chorób naczyń;			Praca pisemna (proces pielęgnowania) Obserwacja ciągła	B.U13.	Zajęcia praktyczne/ Praktyka zawodowa
	3.	Potrafi dobrać i przygotować zapisy form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;			Praca pisemna Obserwacja ciągła	B.U23	Zajęcia praktyczne\ Praktyka zawodowa

	4.	Posiada umiejętności umożliwiające ordynowanie określonych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych oraz wystawianie na nie recept albo zleceń;	Obserwacja ciągła	B.U25	Zajęcia praktyczne/ Praktyka zawodowa
	5.	Potrafi prowadzić edukację pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii;	Obserwacja ciągła	B.U26	Zajęcia praktyczne/ Praktyka zawodowa
Kompetencje społeczne	1.	Ponosi odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych;	Obserwacja ciągła	B.K1.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	2.	Krytycznie ocenia własne i cudze działania, przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	Obserwacja ciągła	B.K2.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	3.	Rozwiązuj dylematy etyczne w organizacji pracy własnej i zespołu;	Obserwacja ciągła	B.K3.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	4.	Przestrzega praw autorskich i praw podmiotu badań;	Obserwacja ciągła	B.K4.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	5.	Ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką;	Obserwacja ciągła	B.K5.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	6.	Przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym oraz w pracy badawczej;	Obserwacja ciągła	B.K6.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa
	7.	Dbą o wizerunek własnego zawodu.	Obserwacja ciągła	B.K7.	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyka zawodowa

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stożenie naukowy, imię i nazwisko)
Wykład	Mgr Małgorzata Gądek
Zajęcia praktyczne	Mgr Małgorzata Gądek
Praktyka zawodowa	

Treści kształcenia

Wykład		Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, dyskusja	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:		Liczba godzin
1.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z ostrym niedokrwieniem tętniczym.	- omawia przyczyny ostrego niedokrwienia kończyn, - wymienia objawy ostrego niedokrwienia kończyn, - omawia sposoby leczenia pacjenta z ostrym tętniczym niedokrwieniem, - zaplanuje edukację zdrowotną chorego i jego rodziny, - określa zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego,		1
2.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z przewlekłym niedokrwieniem tętnic.	- definiuje pojęcie „chromania przystankowego”, - omawia sposoby leczenia, - opisuje zabiegi endowaskularne, - charakteryzuje zabiegi z użyciem stentów naczyniowych, - opisuje rolę pielęgniarki w przygotowaniu fizycznym i psychicznym chorego do poszczególnych badań diagnostycznych, - opisuje rolę pielęgniarki w przygotowaniu fizycznym i psychicznym chorego do proponowanych nowoczesnych zabiegów operacyjnych, - przedstawia postępowanie z pacjentem po amputacji kończyny dolnej, - omawia zasady dawkowania leków, wymienia substancje czynne zawarte w lekach ordynowanych w ostrym niedokrwieniu tętniczym i w przewlekłym niedokrwieniu tętnic, - określa właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków, - wymienia mechanizm działania i czynniki wpływające na działanie leków w ostrym niedokrwieniu tętniczym i w przewlekłym niedokrwieniu tętnic, - wymienia kryteria wystawiania zleceń na wyroby medyczne w objętej refundacją.		1
3.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z rozpoznany m tętniakiem.	- charakteryzuje tętniaki aorty, tętnic trzewnych i tętnic kończyn, - omawia badania diagnostyczne, - opisuje przygotowanie fizyczne i psychiczne do badań diagnostycznych, - omawia sposoby leczenia tętniaków, - opisuje przygotowanie fizyczne i psychiczne do zabiegu operacyjnego, - omawia zasady dawkowania leków, wymienia substancje czynne zawarte w lekach ordynowanych u pacjenta z rozpoznany m tętniakiem, - określa właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków, - wymienia mechanizm działania i czynniki wpływające na działanie leków stosowanych u pacjenta z rozpoznany m tętniakiem - wymienia kryteria wystawiania zleceń na wyroby medyczne objętej refundacją.		2
4.	Opieka pielęgniarska chorego z żylakami kończyn dolnych	- definiuje pojęcie „żylaki kończyn dolnych”, - wymienia objawy choroby, - wymienia czynniki sprzyjające powstaniu choroby, - przedstawia zasady profilaktyki chorób żył, - charakteryzuje zasady leczenia, - wymienia sposoby operacyjnego leczenia żylaków kończyn dolnych, - omawia przygotowanie psychiczne i fizyczne pacjenta do zabiegów operacyjnych - omawia zasady dawkowania leków, wymienia substancje czynne zawarte w lekach ordynowanych u chorego z żylakami kończyn dolnych - określa właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków, - wymienia mechanizm działania i czynniki wpływające na działanie leków stosowanych u pacjenta żylakami kończyn dolnych - wymienia kryteria wystawiania zleceń na wyroby medyczne objętej refundacją.		1

5.	Opieka pielęgniarska nad chorym z zapaleniem zakrzepowym żył powierzchownych.	- charakteryzuje schorzenie, - przedstawia objawy choroby, - prezentuje zadania i role pielęgniarki w przygotowaniu psychicznym i fizycznym do badań diagnostycznych w chorobie żylną, - zaplanuje edukację zdrowotną chorego i jego rodziny,	1
6.	Opieka pielęgniarska nad chorym z zapaleniem zakrzepowym żył głębokich.	- omawia zagrożenia w żylną chorobie zakrzepowo- zatorowej, - planuje edukację zdrowotną pacjenta i jego rodziny, - przedstawia profilaktykę .	1
7.	Opieka pielęgniarska nad chorym żylnym owrzodzeniem gołeni.	- opisuje objawy żylnego owrzodzenia podudzi, - wymienia czynniki sprzyjające chorobie, - charakteryzuje sposoby leczenia żylnego owrzodzenia podudzi, - przedstawia zasady kompresji terapii, - opisuje rolę pielęgniarki w przygotowaniu chorego do badań diagnostycznych, - przedstawia zasady profilaktyki chorób żył, - omawia zasady dawkowania leków, wymienia substancje czynne zawarte w lekach ordynowanych w chorobach żył kończyn dolnych, - określa właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków, - wymienia mechanizm działania i czynniki wpływające na działanie leków stosowanych w chorobach żył kończyn dolnych, - wymienia kryteria wystawiania zleceń na wyroby medyczne objęte refundacją.	1
8	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami naczyniowo- mózgowymi	- wymienia choroby naczyniowo- mózgowie, - wymienia przyczyny chorób naczyniowo – mózgowych, - omawia czynniki ryzyka chorób, - omawia nowoczesne badania diagnostyczne, - wymienia nowoczesne techniki operacyjne, - przedstawia rolę pielęgniarki w profilaktyce i diagnostyce chorób naczyniowo- mózgowych, - omawia sposoby rehabilitacji szpitalnej i pozaszpitalnej chorych, - omawia zasady dawkowania leków, wymienia substancje czynne zawarte w lekach ordynowanych u pacjenta z chorobami naczyniowo - mózgowymi, - określa właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków, - wymienia mechanizm działania i czynniki wpływające na działanie leków stosowanych u pacjenta z chorobami naczyniowo - mózgowymi, - wymienia kryteria wystawiania zleceń na wyroby medyczne objęte refundacją.	2
Razem liczba godzin:			10

Zajęcia praktyczne		Metody dydaktyczne	Pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:		Liczba godzin
1.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem nad pacjentem z ostrym i przewlekłym niedokrwieniem tętniczym.	- planuje i realizuje opiekę pielęgniarską pacjenta ze schorzeniami tętnic, - przygotowuje fizycznie i psychicznie pacjenta do zabiegu operacyjnego, - zapewnia opiekę pielęgniarską pacjentowi po zabiegu operacyjnym - kontroluje świadomość pacjenta, - dokonuje pomiaru podstawowych parametrów, - obserwuje chorego w kierunku wystąpienia ewentualnych powikłań związanych z zabiegiem, - obserwuje ranę pooperacyjną, - obserwuje treści i ilości wydzielin w drenach brzusznych, - podaje zlecone leki, - niweluje ból pooperacyjny, - dba o komfort chorego, - edukuje pacjenta odnośnie właściwego stylu życia i żywienia po zabiegach operacyjnych, - dokumentuje wszystkie czynności pielęgniarskie, - prowadzi rozmowy z pacjentem o sprawowanej opiece zdrowotnej zgodnie z kompetencjami pielęgniarki,		3
2.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z tętniakiem.	- planuje i realizuje opiekę pielęgniarską pacjenta z tętniakiem, - podaje leki zgodnie ze zleceniem lekarza, - zapewnia pacjentowi poczucie bezpieczeństwa i ogólnego komfortu, - uzupełnia dokumentację medyczną, - przygotowuje pacjenta do badań klinicznych i dodatkowych, - asystuje w trakcie wykonywania badań, - ocenia stan chorego po zabiegu operacyjnym i ustala priorytety opieki pielęgniarskiej, - realizuje opiekę nad chorym po zabiegu operacyjnym, modyfikując plan w zależności od sytuacji chorego, - uśmierza dolegliwości występujące po zabiegu,		2

3.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami żył	- planuje i realizuje opiekę pielęgniarską nad pacjentem z chorobami żył, - zapewnia właściwą opiekę pielęgniarską pacjentowi nieoperowanemu, - kontroluje parametry życiowe, - stosuje leczenie farmakologiczne zgodnie ze zleceniem lekarza, - dba o komfort pacjenta, - zapewnia profesjonalną opiekę pielęgniarską pacjentowi po zabiegu operacyjnym, - kontroluje świadomość pacjenta, - dokonuje pomiaru podstawowych parametrów, - obserwuje chorego w kierunku wystąpienia ewentualnych powikłań związanych z zabiegiem, - obserwuje ranę pooperacyjną, - niweluje ból pooperacyjny, - uzupełnia dokumentację medyczną, - usprawnia ruchowo chorego po operacji żyłaków kończyn dolnych, - prowadzi rozmowy z pacjentem o sprawowanej opiece zdrowotnej zgodnie z kompetencjami pielęgniarki, - edukuje pacjenta, wskazówki co do stylu życia i diety,	3
4.	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami naczyniowo- mózgowymi	- planuje i realizuje opiekę pielęgniarską nad pacjentem z chorobami naczyniowo-mózgowymi, - monitoruje podstawowe parametry życiowe, - zapewnia pacjentowi poczucie bezpieczeństwa i ogólnego komfortu, - przygotowuje pacjenta do zalecanych badań, - przygotowuje psychicznie i fizycznie pacjenta za zabiegów operacyjnych - przygotowuje pacjenta i rodzinę do samopielęgnacji, - prowadzi rozmowy z pacjentem o sprawowanej opiece zdrowotnej zgodnie z kompetencjami pielęgniarki, - zna zasady prawidłowego wystawiania recept i zleceń przez pielęgniarki i położne, - dobiera i przygotowuje zapisy form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta, - prowadzi edukację pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii.	2
Razem liczba godzin:			10

Praktyka zawodowa Oddział Chirurgii Naczyniowej	Wykaz umiejętności praktycznych W wyniku kształcenia praktycznego student:
- planuje i realizuje opiekę pielęgniarską nad pacjentem hospitalizowanym, - doskonalą umiejętności w zakresie współdziałania w zespole terapeutycznym, - nawiązuje i podtrzymuje kontakt i pozytywne relacje z pacjentem chirurgicznym i jego rodziną w oddziale w momencie przyjmowania na oddział oraz w czasie hospitalizacji, - podejmuje działania ukierunkowane na profilaktykę powikłań w czasie hospitalizacji ze strony: miejsca operowanego, układu oddechowego, układu moczowego, układu pokarmowego, narządu ruchu, układu krążenia, miejsca oparzonego, miejsca wytworzenia stomii, - przyjmuje pacjenta z sali operacyjnej, ocenia jego stan ogólny, - monitoruje przebieg okresu pooperacyjnego z wczesnym rozpoznaniem zaburzeń i powikłań, - sprawnie realizuje opiekę pielęgniarską nad pacjentem z powikłaniami okresu pooperacyjnego, - prowadzi działania edukacyjne w zakresie: żywienia i stylu życia w różnych jednostkach chorobowych, pielęgnacji rany pooperacyjnej, rehabilitacji pacjenta po różnych zabiegach operacyjnych, - przygotowuje pacjenta do badań specjalistycznych, - sprawuje opiekę nad pacjentem: przygotowywanym do operacji planowej oraz ze wskazań nagłych, po zabiegu operacyjnym o przebiegu prawidłowym i powikłanym, w schorzeniach nieoperacyjnych. - doskonalą umiejętność doboru i ordynowania leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta - doskonalą umiejętność ordynowania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych oraz wystawianie na nie recept albo zleceń - prowadzi działania edukacyjne pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii	
Razem liczba godzin:	
20	

Literatura podstawowa:

1.	Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego / red. Elżbieta Walewska; Antonii Czupryna . Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2012.
2.	ATLAS chirurgii naczyń = Atlas of Vascular Surgery / Christopher K. Zarins, Bruce L. Gewertz ; il. Kathy Hirsh ; red. wyd. pol. Waldemar Kostewicz ; tł. z ang. Michał Szlapka. - Wyd. 1 pol.. - Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2007
3.	Chirurgia : repetytorium / Jan Fibak. Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2010.
4.	Choroby naczyń: Podręcznik towarzyszący do Braunwald's Heart Disease Mark A. Creager, Victor J. Dzau, Joseph Loscalzo, red.wyd. pol. Rajmund Adamiec ., Lublin :Wydawnictwo Czelej 2008,
5.	Chirurgia = Surgery / Bruce E. Jarrell, Anthony R. Carabasi; red. wyd. pol. Wojciech Rowiński; tł. z ang. Tomasz Borkowski. Wyd. 1 pol., dodr. - Wrocław : Urban & Partner, cop. 2003.
6.	Chirurgia / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 1 / red. Wojciech Noszczyk; Piotr Andziak, Jerzy Arendt. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.

7.	Chirurgia / red. Wojciech Noszczyk Chirurgia. T. 2 / red. Wojciech Noszczyk; Maciej Bałaj. Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.
8.	Chirurgia. Chirurgia naczyniowa. /Josef E. Fischer. Warszawa: Wydawnictwo Medipage 2013
9.	Przewlekłe zaburzenia żyłne/Arkadiusz Jawień. Termedia. Wydawnictwo Medyczne, Poznań 2006
10.	Geriatrya/ Thomas Rosenthal, Bruce Naughton, Mark Williams, red. wyd. pol. Leszek Pączek, Mariusz Niemczyk Lublin :Wydawnictwo Czelej, 2009,
11.	Ordynowanie leków i wypisywanie recept / red. Iwona Dominiak; Aleksandra Gaworska-Krzemińska; Dorota Kilańska. Sopot: Edumetriq Sp. Z o.o Akademia Ochrony Zdrowia 2016

Literatura uzupełniająca:

1.	Chirurgia : podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu / red. nauk. Stanisław Głuszek.- Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2008.(Seria Podręczników dla Studentów Studiów Pielęgniarskich 26).
2.	Podręcznik angiologii/ Aleksander Sieroń, Grzegorz Cieślak, Agata Stanek ;Alfa Medica Press2009 , wydanie I
3.	Leczenie chorób żył kończyn dolnych / red. Murad Alam, Tri H. Nguyen ; [tł. z jęz. ang. Rafał Bartkowiak].- Wyd. 1 pol. red. Andrzej Kaszuba.- Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2008
4.	Geriatrya. Wybrane zagadnienia/Krzysztof Galus.Wrocław: Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, 2007

.....
 Koordynator modułu (przedmiotu)
 podpis

.....
 Dyrektor Instytutu
 pieczęć i podpis